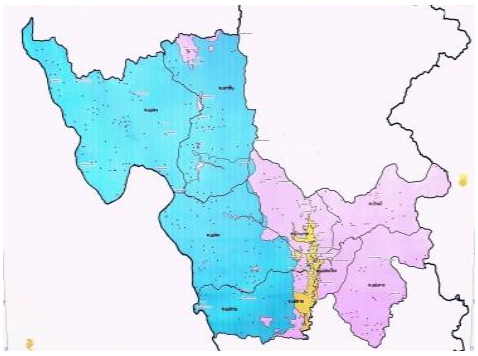
ส่วนที่ ๑
สภาพทั่วไป

๑.๑ ความเป็นมาของอำเภอแม่สะเรียง

ในอดีตเมืองแม่สะเรียง หรือ เมืองยวม เป็นชุมชนเก่าแก่ซึ่งมีอายุกว่า ๖๐๐ ปี ชาวพม่าจะเรียกชื่อเมืองแห่งนี้ว่า “เมงลองยี” แปลว่าเมืองแห่งแร่หินใหญ่ จากพงศาวดารโยนก (พ.ศ.๑๙๐๐) กล่าวถึงเมืองยวมว่า เป็นเมืองหน้าด่านของอาณาจักรล้านนาคอยต้านทัพของพม่าที่จะยกทัพมาตีหัวเมืองฝ่ายเหนือ ในสมัยของพระเจ้าสามฝั่งแกน กษัตริย์ลำดับที่ ๑๐ แห่งราชวงศ์มังราย (พ.ศ.๑๙๔๔ – ๑๙๘๕) พระองค์ทรงมีราชบุตรหลายองค์ด้วยกัน ต่อมาเจ้าท้าวลก ราชบุตรลำดับที่ ๖ ถูกเนรเทศให้ไปอยู่ที่เมืองยวม ซึ่งเป็นเมืองเล็ก ๆ ทุรกันดารด้วยเหตุที่คิดจะแย่งชิงราชสมบัติ ระหว่างที่ครองเมืองยวมอยู่นั้นเจ้าท้าวลกได้ทำการติดต่อกับพระเจ้าสามเด็กย้อย ซึ่งเป็นอำมาตย์ชั้นผู้ใหญ่ในล้านนา ซึ่งพระเจ้าสามเด็กย้อยมีความจงรักภักดีต่อเจ้าท้าวลกและคิดที่จะร่วมมือกันแย่งชิงราชสมบัติคืนจากพระเจ้าสามฝั่งแกน ขณะนั้นพระเจ้าสามฝั่งแกนได้แปรพระราชฐานประทับอยู่ที่เวียงเจ็ดริน บริเวณเชิงดอยสุเทพ เจ้าท้าวลกและพระยาสามเด็กย้อย จึงสั่งให้ทหารเข้าไปเผาเมืองในตอนกลางคืน พระเจ้าสามฝั่งแกนเข้าใจผิดคิดว่าศัตรูยกทัพเข้ามาตีเมืองจึงได้ทรงม้ากลับเข้าเมืองเชียงใหม่เพื่อจะไปรวบรวมไพร่พลทหาร ครั้นพอเข้าไปในเขตพระราชฐานจึงถูกเจ้าท้าวลกและพระยาสามเด็กย้อยจับตัวไปและแย่งชิงราชสมบัติได้สำเร็จ

นอกจากนั้นยังมีตำนานบันทึกเกี่ยวกับเมืองยวมในฐานะของเมืองหน้าด่านของอาณาจักรล้านนาว่า ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดเจ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงแต่งตั้งพระเจ้ากาวิละขึ้นเป็นพระยาวชิรปราการ พระองค์ได้ทรงเสด็จไปเจริญสัมพันธไมตรีกับเมืองยวมเลยไปจนถึงเมืองยางแดง (กะเหรี่ยง) ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำคง (สาละวิน) โดยให้พระยาสามล้านนำเครื่องราชบรรณาการไปมอบให้กับ ยางก๊างหัวตาด นายด่านของชาวกะเหรี่ยงแดงซึ่งมีกำลังพลหลายร้อยคน เพื่อที่จะไปช่วยรบกับทัพพม่า ครั้นเมื่อพม่ายกทัพจะเข้ามาตีเมืองเชียงใหม่ พระเจ้ากาวิละร่วมกับยางก๊างหัวตาด นำทัพกะเหรี่ยงออกสู่รบกับพม่าจนแตกกระเจิง

กระทั่งปี พ.ศ.๒๓๕๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ จึงได้ทรงแต่งตั้งพระยาวชิรปราการขึ้นเป็นพระเจ้าเมืองเชียงใหม่ พระองค์ได้ทรงมีรับสั่งให้เจ้าอุปราชธรรมลังกาไปตรวจเยี่ยมเมืองยวมและเลยไปจนถึงริมฝั่งแม่น้ำคง ทรงเห็นว่าเมืองยางแดงนั้นไม่ได้ขึ้นต่อกับพม่า จึงได้ทำการผูกไมตรีเพื่อให้คอยสอดส่องดูแลทัพของพม่าที่จะเข้ามาตีเมืองเชียงใหม่ โดยได้ทำพิธีดื่มน้ำพิพัฒนสัตยากันที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำคง แล้วฆ่าควายนำเลือดมาผสมกับเหล้าเป็นน้ำพิพัฒน์สัตยา ผ่าเขาควายออกเป็น ๒ ซีกแล้วให้สัตยาบรรณต่อกันว่า “ตราบใดที่น้ำคงบ่แห้ง เขาควายบ่ซื่อ ถ้ำช้างเผือกบ่ยุบ เมืองเชียงใหม่กับเมืองยางแดงยังเป็นไมตรีกันตราบนั้น”

เมืองยวม แม้จะมีฐานเป็นแค่เมืองหน้าด่านของอาณาจักรล้านนา แต่ก็มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ของล้านนา นอกจากนั้นยังมีชาวเมืองยวมที่มีบทบาทในล้านนา อาทิ หมื่นด้ามพร้าคด ซึ่งเป็นนายช่างเอกของพระเจ้าติโลกราช รวมถึงนายเทพสิงห์ วีรบุรุษแห่งเมืองยวมผู้สร้างวีรกรรมอันหาญกล้านำกำลังทหารเข้าตีพม่าซึ่งครองเมืองเชียงใหม่ได้สำเร็จ และนายดำผู้พิชิตเสือร้ายด้วยความกล้า เป็นผู้ที่มีฝีมือในการต่อสู้ จนได้รับการแต่งตั้งให้เป็น “เจ้าโกหล่าน” ไปครองเมืองนายในอดีตเมืองยวมเคยเป็นถิ่นอาศัยของชนชาวลัวะและยาง (กะเหรี่ยง) ในปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อของเมืองจากเมืองยวม มาเป็นเมืองแม่สะเรียง ตามลำชื่อของลำน้ำแม่สะเรียงซึ่งไหลผ่านเมือง สาเหตุหนึ่งเนื่องจากชื่อของเมืองยวมไปคล้องกับชื่อเมือง “ขุนยวม” ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน

ปัจจุบันอำเภอแม่สะเรียง ยังเป็นเมืองศูนย์กลางที่สำคัญของ ๓ อำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอนตอนใต้ เป็นแหล่งเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และกระจายสินค้าไปสู่อำเภอต่าง ๆ สามารถส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้โดยเฉพาะเป็นจุดพักรับรองนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางต่อไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน นอกจากนี้ ยังมีต้นทุนทางธรรมชาติที่สวยงาม ของป่าเขาลำเนาไพร มีแม่น้ำสาละวินอันลือชื่อ สวยงามด้วยทิวทัศน์แปลกตาไปจากแม่น้ำระหว่างประเทศสายอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาแวะเวียนตลอดทั้งปี มีผ้าทอด้วยมือของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีคุณภาพ

อำเภอแม่สะเรียง มีกล้วยไม้ที่มีกลิ่นเฉพาะ หอมเย็นชื่นใจ คือ เอื้องแซะ นิยมเป็นของขวัญที่ล้ำค่าแก่บุคคลที่รักและเคารพนับถือ นอกจากนั้นยังมีวัดที่บรรจุพระธาตุของที่ศักดิ์สิทธิ์ ๔ แห่งได้แก่ วัดพระธาตุจอมแจ้ง วัดพระธาตุจอมมอญ วัดพระธาตุจอมทอง และวัดพระธาตุจอมกิตติ ซึ่งบุคคลทั่วไปนิยมไปนมัสการกราบไหว้ตามประเพณี

ข้อมูลจาก https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/516811

ตั้งแต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๘ จนถึงปัจจุบัน

อำเภอแม่สะเรียง มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สะเรียง รวม ๕๒ คน ดังนี้

ที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	วัน เดือน ปี ที่ดำรงตำแหน่ง
๑.	ขุนชำนาญ ชนานุรักษ์ (สวัสดิ์ ชลัย)	๒๔๔๘ - ๒๔๕๓
๒.	ร.อ.ท.ขุนยมนาณัติการ (เชย เศรษฐทัต)	๒๔๕๓ - ๒๔๕๕
๓.	ร.อ.อ.หลวงสุรัตนราชกิจ (จำปา ลาวนานนท์)	๒๔๕๕ - ๒๔๖๒
๔.	ร.อ.อ.หลวงบันเทิงทักษิณเขต (จิตรบุก รูปรัตน์)	๒๔๖๒ - ๒๔๖๗
๕.	ร.อ.อ.หลวงพิบูลย์บริหาร (ทรัพย์ สุวรรณสมบรูณ์)	๒๔๖๗ - ๒๔๖๗
๖.	ร.อ.อ.หลวงนิกรประชาเขต (เยือน รามบุตร)	๒๔๖๗ - ๒๔๗๒
๗.	อ.ต.พระประสานสุขประชา (เริ่ม เริ่มก่อสกุล)	๒๔๗๒-๒๔๗๕
๘.	ร.อ.อ.หลวงพรการ (พร อรุณฤกษ์)	๒๔๗๕-๒๔๘๒
๙.	ขุนเลขกิจชำนาญ (ชรัญ ณ สงขลา)	๒๒ มิ.ย.๒๔๘๒ - ๑มี.ค. ๒๔๘๓
๑๐.	หลวงอริสราภรณ์ประพันธ์ (ม.ล.วงศ์สุตมธรณ์อิศรศักดิ์)	๑ เม.ย. ๒๔๘๓ - เม.ย. ๒๔๘๖
๑๑.	นายสุข สมวงศ์	๒๔๘๖ - ม.ค. ๒๔๘๘
๑๒.	ขุนบูรราษร์นราภัย (สะอาด สูตะบุตร)	ธ.ค. ๒๔๘๘ - ม.ค. ๒๔๙๐
๑๓.	นายมานิตย์ บูรณพรรค์	๓ พ.ย. ๒๔๙๐ - ๓ ก.พ. ๒๔๙๓
๑๔.	นายสุจิตต์ สมบัติศิริ	๓ ก.พ. ๒๔๙๓ - ๗ เม.ย. ๒๔๙๖
๑๕.	นายกำจัด ผาติสุวัณณ	๗ เม.ย. ๒๔๙๖ - ๙ ส.ค. ๒๔๙๗
๑๖.	นายปุ่ย วุฑฒยากร	๙ ก.ย. ๒๔๙๗ - ๒๑ ม.ค. ๒๕๐๑
๑๗.	นายทองสุก สุวัตถี	๓ ก.พ. ๒๕๐๑ - ๑๐ พ.ค. ๒๕๐๒
๑๘.	นายสุรจิตต์ จันทรศัพท์	๔ มิ.ย. ๒๕๐๒ - ๓๐ พ.ย. ๒๕๐๖
๑๙.	นายคำนวณ ธรรมสาโรช	๑ ต.ค. ๒๕๐๖ - ๑ ต.ค. ๒๕๐๗
๒๐.	นายกริช สุวรรณสมบรูณ์	๑ พ.ย. ๒๕๐๗ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๐๘
๒๑.	ร.ต.ต.เอิบ สโรบล	๗ เม.ย. ๒๕๐๘ - ๒๖ ก.ย. ๒๕๐๘
๒๒.	นายชุ่ม บุญเรือง	๓๐ ก.ย. ๒๕๐๘ - ๖ ก.พ. ๒๕๑๐

๒๓.	ร้อยเอกขจิต สุขานนท์	๖ ก.พ. ๒๕๑๐ - ๑ พ.ค. ๒๕๑๒
๒๔	นายประกาศ วรศิริ	๑ มิ.ย. ๒๕๑๒ - ๒๓ เม.ย. ๒๕๑๔
๒๕.	นายอรรถ วุฒิวัย	๒๓ เม.ย. ๒๕๑๔ - ๒๐ ต.ค. ๒๕๑๖
๒๖.	นายคมวัน บุษยพันธ์	๑ พ.ย. ๒๕๑๖ - ๒๔ พ.ย. ๒๕๑๙
๒๗.	นายมนู เพ็ญศิริ	๓ ธ.ค. ๒๕๑๙ - ๑๖ มิ.ย. ๒๕๒๑
๒๘	นายปราวิณ เหรียญสุวงษ์	๒๕ ก.ค. ๒๕๒๑ - ๒๑ ต.ค. ๒๕๒๑
๒๙.	ร.ต.ชาญชัย ใจใส	๔ ธ.ค. ๒๕๒๑ - ๓๐ ต.ค. ๒๕๒๒
๓๐.	เรืออากาศตรีปรีชา ตันไพบูลย์	๓ พ.ย. ๒๕๒๒ - ๒๘ ก.พ. ๒๕๒๖
๓๑.	ร.ต.บุญนพ ถปะติวงค์	๗ มี.ค.๒๕๒๖ - ๗ ต.ค. ๒๕๒๗
๓๒.	นายวีรศักดิ์ พรพิบูลย์	๘ ต.ค. ๒๕๒๗ - ๗ ม.ค. ๒๕๓๐
๓๓.	นายบุญทรง จันกลิ่น	๘ ม.ค. ๒๕๓๐ - ๑๕ ต.ค. ๒๕๓๐
๓๔.	เรือตรีดิเรก ธราภพ	๑๖ ต.ค. ๒๕๓๐ - ๑๕ ต.ค. ๒๕๓๒
๓๕.	นายวิวัฒน์ ศรีสังวาลย์	๑๖ ต.ค. ๒๕๓๒ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๖
๓๖.	นายสนอง ศรีนวล	๘ พ.ย. ๒๕๓๖ - ๑๔ ต.ค. ๒๕๓๙
๓๗.	นายณรงค์ฤทธิ์ สุขะตุงคะ	๑๔ ต.ค. ๒๕๓๙ - ๓๑ มี.ค.๒๕๔๑
๓๘	นายสนั่น อันต๊ะขัติย์	๔ พ.ค. ๒๕๔๑ - ๒ ต.ค. ๒๕๔๑
๓๙	นายสุราพล พนัสอำพล	๒ พ.ย. ๒๕๔๑ - ๑๙ พ.ย. ๒๕๔๒
๔๐	นายเสาวรัจ ยิ้มรุ่งเรือง	๒๒ พ.ย. ๒๕๔๒ - ๑๙ พ.ย. ๒๕๔๓
๔๑	นายภุชงค์ โพธิกุฏสัย	๒๐ พ.ย. ๒๕๔๓ - ๑๕ ธ.ค. ๒๕๔๕
๔๒	นายประกาศิต มหาสิงห์	๑๖ ธ.ค. ๒๕๔๕ - ๓๑ ต.ค. ๒๕๔๗
๔๓	นายเสาวรัจ ยิ้มรุ่งเรือง	๑ พ.ย. ๒๕๔๗ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๔๙
๔๔	นายสุพรชัย กัมปนานนท์	๒๕ ธ.ค. ๒๕๔๙ - ๒๔ ต.ค. ๒๕๕๐
๔๕	นายเดชา สัตถาผล	๒๔ ต.ค. ๒๕๕๐ - ๓๐ ก.ย.๒๕๕๓
๔๖	นายอนันตพล บุญชู	๒ พ.ค.๒๕๕๔ - ๑๒ ธ.ค.๒๕๕๔
๔๗	นายสืบศักดิ์ เอี่ยมวิจารณ์	๑๓ ธ.ค.๒๕๕๔ - ๖ ม.ค.๒๕๕๖
๔๘	นายเล็ก ศรีเรือง	๑๑ มี.ค.๒๕๕๖ - ๒๕ ม.ค.๒๕๕๘
๔๙	นายศุภศิษฏ์ หล้ากอง	๒๖ ม.ค.๒๕๕๘ - ๓๐ ก.ย.๒๕๕๙
๕๐	นายพงศ์พีระ ชูชื่น	๗ พ.ย.๒๕๕๙ - ๑๗ พ.ย. ๒๕๖๑
๕๑	นายธนกฤต ฉันทะจำรัสศิลป์	๑๘ พ.ย. ๒๕๖๑ – ๑๖ เม.ย.๒๕๖๓
๕๒	นายสังคม คัดเชียงแสน	๑๗ เม.ย ๒๕๖๓ - ปัจจุบัน

๑.๒ คำขวัญอำเภอแม่สะเรียง

“เทียนเหงพร่างตา ผ้าทอกะเหรี่ยง
เสนาะเสียงสาละวิน งานถิ่นธรรมชาติ
พระธาตุสี่จอม กล้วยไม้หอมเอื้องแซะ”

๑.๓ ข้อมูลสภาพทั่วไปและการวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน

๑) ที่ตั้ง

อำเภอแม่สะเรียงตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๒,๔๙๗.๒ ตารางกิโลเมตรหรือ ๑,๕๖๐,๗๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ห่างจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนระยะทาง ๑๖๔ กิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอแม่แจ่ม, อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทิศตะวันตก ติดต่อกับแม่น้ำสาละวิน, รัฐกอทูเล, รัฐคะยา ประเทศเมียนมาร์

๒) การปกครอง

อำเภอแม่สะเรียง แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ ตำบล ๗๗ หมู่บ้านและมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น ๓ เทศบาลตำบล และ ๕ อบต. โดยแยกเป็นตำบล ดังนี้

เทศบาลตำบลแม่สะเรียง โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๑๒๓๑
นายกเทศมนตรีตำบลแม่สะเรียง นายมนตรี บำรุงกิจ
ปลัดเทศบาลตำบลแม่สะเรียง นายธนาพล ศิริกุลปิยรัตน์ (รักษาการ)
เทศบาลตำบลแม่ยวม โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๒๐๔๗
นายกเทศมนตรีตำบลแม่ยวม นายสงวน ศรัสวัสดิ์
ปลัดเทศบาลตำบลแม่ยวม นายไททัศน์ ธรรมเนียมต้น
เทศบาลตำบลเมืองยวมใต้ โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๑๑๔๖
นายกเทศมนตรีตำบลเมืองยวมใต้ ว่าที่พันตรีเฉลิม ปิยะศิริวัฒน์
ปลัดเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้ ว่าที่ร้อยเอก นิธิวรรธ์ โทวรรธนะ
อบต.บ้านกาศ โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๒๗๑๔
นายก อบต.บ้านกาศ นายอินทร รักชาติพงศ์พันธุ์
ปลัด อบต.บ้านกาศ นายภิเษก อ่ำศรี
อบต.เสาหิน โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๓๓๐๖
นายก อบต.เสาหิน นายอินศวร พิทักษ์
ปลัด อบต.เสาหิน นายธวัชชัย ทะนัน
อบต.แม่คง โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๒๑๖๔
นายก อบต.แม่คง นายพิศิฏฐ์ ปวงคำคง
ปลัด อบต.แม่คง นายประหยัด แสนวิชัย
อบต.ป่าแป๋ โทรศัพท์ : ๐๕๒ – ๐๔๙๔๒๘ - ๙
นายก อบต.ป่าแป๋ นายทวีวัฒน์ วิสิฏสิริ
ปลัด อบต.ป่าแป๋ นายจำนง ขจรศักดิ์ศรี (รักษาการ)

อบต.แม่เหาะ โทรศัพท์ : ๐๕๓ - ๖๘๗๙๘๘
นายก อบต.แม่เหาะ นางไพลิน แพงไธสงค์
ปลัด อบต.แม่เหาะ นางสาวนริศรา ตุ่นแก้ว (รักษาการ)

๓) หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ธนาคาร หน่วยงานอื่น ๆ และกลุ่มพลังมวลชนในพื้นที่เป็นต้น

(๑) หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ

- ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง
- ศาลจังหวัดแม่สะเรียง
- อัยการจังหวัดแม่สะเรียง
- กรมทหารพรานที่ ๓๖
- สถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียง
- สถานีตำรวจภูธรท่าตาฝั่ง
- สถานีตำรวจภูธรเสาหิน
- กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๗
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานประมงอำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแม่สะเรียง
- สัสดีอำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาอำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานกีฬาและนันทนาการอำเภอแม่สะเรียง
- โรงพยาบาลแม่สะเรียง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สะเรียง
- ศูนย์การศึกษานอกระบบฯ
- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน
- อุทยานแห่งชาติสาละวิน
- สถานีควบคุมไฟป่าอำเภอแม่สะเรียง
- หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ที่ มส.๕ แม่สะเรียง
- หมวดการทางแม่สะเรียง
- สำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาแม่สะเรียง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒
- สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยแม่สะเรียง
- เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง
- สำนักงานศูนย์สำรวจอุทกวิทยาที่ ๖ แม่สะเรียง
- ศูนย์พัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแม่สะเรียง
- การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอแม่สะเรียง
- โรงเรียนแม่สะเรียง “บริพัตรศึกษา”
- วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง

(๒) ธนาคารหรือสถาบันการเงิน

- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาแม่สะเรียง
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่สะเรียง
- ธนาคารกสิกรไทย สาขาแม่สะเรียง
- ธนาคารออมสิน สาขาแม่สะเรียง
- บริษัท นิ่มซี่เส็ง จำกัดมหาชน

(๓) หน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่

- สหกรณ์การเกษตรแม่สะเรียง จำกัด
- สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาแม่สะเรียง
- มูลนิธิศุภนิมิต
- โครงการหลวงบ้านป่าแป๋

๔) ประชากร

(๔.๑) จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนปีปัจจุบัน

ตารางที่ ๑ : จำนวนประชากรในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง

ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ประชากร (รวม)
เขตเทศบาลตำบลแม่สะเรียง	๑	๑,๙๕๐	๑,๓๒๗	๑,๕๐๗	๒,๘๓๔
บ้านกาศ	๑๓	๔,๕๕๑	๕,๑๗๘	๕,๐๕๒	๑๐,๒๓๐
แม่สะเรียง	๘	๔,๒๖๗	๔,๓๙๕	๔,๔๑๔	๘,๘๐๙
แม่คง	๑๑	๒,๐๔๐	๒,๙๔๘	๒,๙๔๐	๕,๘๘๘
แม่เหาะ	๑๓	๓,๒๑๑	๕,๑๐๗	๓,๙๗๐	๘,๐๗๗
แม่ยวม	๑๓	๔,๒๕๓	๕,๐๑๘	๕,๐๓๔	๑๐,๐๕๒
เสาหิน	๖	๑,๐๖๒	๑,๗๕๘	๑,๖๔๑	๓,๓๙๙
ป่าแป๋	๑๒	๒,๑๕๒	๒,๙๘๘	๒,๙๐๐	๕,๘๘๘
รวม	๗๗	๒๑,๕๓๖	๒๖,๓๙๒	๒๕,๙๕๑	๕๒,๓๔๓

ข้อมูลจาก : สำนักทะเบียนอำเภอแม่สะเรียง (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๒ : จำนวนประชากรตามช่วงอายุ

วัย	ช่วงอายุ	พฤษภาคม ปี พ.ศ.๒๕๖๒		
		เพศ		
		ชาย	หญิง	รวม
วัยแรกเกิด	แรกเกิด - ๑๒ ปี	๔,๕๓๘	๔,๑๕๑	๘,๖๘๙
วัยเรียน	อายุ ๑๓–๒๒ ปี	๓,๙๔๓	๓,๗๙๙	๗,๗๔๒
วัยทำงาน	อายุ ๒๓-๖๐ ปี	๑๔,๒๒๑	๑๔,๑๑๘	๒๘,๓๓๙
ผู้สูงอายุ	อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป	๓,๖๗๔	๓,๘๘๒	๗,๕๗๑
รวม		**๒๖,๓๗๖**	**๒๕,๙๕๐**	**๕๒,๓๒๖**

ข้อมูลจาก : สำนักทะเบียนอำเภอแม่สะเรียง (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๓)

ตารางที่ ๓ : ข้อมูลประชากรแยกตามสัญชาติ

สัญชาติ	ตุลาคม ปี พ.ศ.๒๕๖๒		
	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
ไทย	๒๕,๐๒๐	๒๔,๗๒๕	๔๙,๗๔๕
สัญชาติอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ไทย	๑,๓๗๒	๑,๒๒๖	๒,๕๙๘
สัญชาติอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ไทย/จีน	๑,๓๗๒	๑,๒๒๖	๒,๕๙๘
สัญชาติจีน	๐	๐	๐
ทุกสัญชาติ	**๒๖,๓๙๒**	**๒๕,๙๕๑**	**๕๒,๓๔๓**

ข้อมูลจาก : สำนักทะเบียนอำเภอแม่สะเรียง (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๓)

๕. การศึกษา

(๕.๑) สถานศึกษา (ของรัฐ/เอกชน) ฯลฯ

- อำเภอแม่สะเรียง มีโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒ จำนวน ๖๖ แห่ง
- โรงเรียนเอกชน ๒ แห่ง คือ ๑. โรงเรียนอนุบาลธารทิพย์ ๒.โรงเรียนอนุบาลกฤษณพรรณ
- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๔ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนแม่สะเรียง “บริพัตรศึกษา”
- สังกัดสำนักงานคณะกรรมการาการอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง

(๕.๒) ห้องสมุด

- ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๕) สาธารณสุข

(๖.๑) สถานพยาบาลของรัฐ/เอกชน/ศูนย์บริการสาธารณสุข/คลินิกทุกประเภท/บุคลากร

- โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๙๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑๑ แห่ง
- คลินิก (หมอเฉลียว, หมอชุมพล) จำนวน ๒ แห่ง

๗) ศาสนาและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง มีการนับถือศาสนาพุทธร้อยละ ๘๐.๙๗ นับถือศาสนา อื่น ๆ เช่น อิสลาม คริสต์ ร้อยละ ๑๙.๐๓ มีวัด สำนักสงฆ์ และที่พักสงฆ์ในพระพุทธศาสนา แบ่งเป็น

- วัดและที่พักสงฆ์ จำนวน ๔๐ แห่ง
- โบสถ์คริสต์ จำนวน ๑๒ แห่ง
- มัสยิด จำนวน ๑ แห่ง

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีบวชลูกแก้ว หรือ “ส่างลอง” จัดเดือน มีนาคม - พฤษภาคม ของทุกปี
- ประเพณีออกพรรษา หรือออกหว่า จัดช่วงเดือน ตุลาคม ของทุกปี
- ประเพณีแห่ต้นเกี๊ยะและ เทียนเหง จัดช่วงเทศกาลออกพรรษา
- ประเพณีการถวายข้าวหย่ากุ๊ ช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม ของทุกปี
- ประเพณีพื้นบ้าน คือ รำไต คล้ายกับการเชิดสิงโตของจีน

๘) การคมนาคม

สถานีขนส่งอำเภอแม่สะเรียงมี จำนวน ๑ แห่ง ประกอบด้วย รถตู้ของบริษัทเปรมประชาขนส่ง ราคาค่าบริการจากแม่สะเรียง – เชียงใหม่ ราคา ๒๐๐ บาท และจากแม่สะเรียง – แม่ฮ่องสอน ราคา ๒๐๐ บาท และปัจจุบันพื้นที่บริษัทเปรมประชาขนส่ง ได้ย้ายออกไปตั้งอยู่นอกตัวเมืองทำให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้โดยสารเป็นอย่างมาก แต่พื้นที่ในตัวเมืองก็ไม่เพียงพอต่อการสร้างสถานีขนส่งประจำอำเภอและต้องใช้งบประมาณที่ค้อนข้างสูง

- เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ จากอำเภอแม่สะเรียง ผ่านอำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม ถึงอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ๑๖๔ กิโลเมตร
- เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๘๕ จากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถึงอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ระยะทาง ๓๐๐ กิโลเมตร

๙) ด้านเศรษฐกิจ

๑) <u>การเกษตรกรรม</u>

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ร้อยละ ๗๐ ของประชากรทั้งหมด ได้แก่การทำนาทำไร่ รองลงมาคืออาชีพรับจ้างและค้าขาย อำเภอแม่สะเรียงมีพื้นที่ทำการเกษตรกรรม ประมาณ ๓๙,๐๗๘ ไร่ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง หอม กระเทียม กะหล่ำปลี

๒) <u>ด้านการพาณิชย์</u>

(๒.๑) มีสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ จำนวน ๓ แห่ง
- ปั้มน้ำมัน ปตท. จำนวน ๒ แห่ง
- ปั้มน้ำมัน พี ที จำนวน ๑ แห่ง
- ปั้มน้ำมัน เอสโซ่ จำนวน ๑ แห่ง

(๒.๒) มีธนาคาร จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาแม่สะเรียง
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่สะเรียง
- ธนาคารกสิกรไทย สาขาแม่สะเรียง
- ธนาคารออมสิน สาขาแม่สะเรียง

๓) <u>ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น OTOP</u>
- ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง ผ้าทอกระเหรี่ยง ละว้า
- ผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น ถั่วเน่าแผ่น น้ำพริกคั่วทราย
- สุรากลั่นพื้นบ้าน

๔) <u>ด้านการท่องเที่ยว</u>

- อำเภอแม่สะเรียง เป็นอำเภอที่มีความโดดเด่นในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงให้เกิดมูลค่า หรือห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีกหลายแห่งที่ยังไม่ได้มีการสำรวจ อำเภอแม่สะเรียง ถือว่าเป็นเมืองที่มีต้นทุนทางธรรมชาติที่รอการพัฒนา และก็เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ คือ ประเพณีงานออกพรรษา หรือ (ประเพณีออกหว่า) ถือว่าเป็นการงานออกพรรษาที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในแต่ละปีมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาร่วมงานเป็นจำนวนมาก อำเภอแม่สะเรียง มีอัตราเฉลี่ยนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี แต่ยังไม่ได้มีการบริหารจัดการในเรื่องท่องเที่ยวเท่าที่ควร

- อำเภอแม่สะเรียง มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จากการประชาสัมพันธ์โดยสำนักงานท่องเที่ยวไทย (ททท.) และแนวทางการส่งเสริมพัฒนาเพื่อรักษาแหล่งท่องเที่ยวอำเภอแม่สะเรียง คือ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจขึ้น และเพื่อเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้มาท่องเที่ยวให้มากขึ้น

- แนวทางการส่งเสริมพัฒนาเพื่อเพิ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอแม่สะเรียง คือ การเพิ่มความน่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอแม่สะเรียง เพิ่มกิจกรรมที่มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น ดึงความโดดเด่นในทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอที่มีอยู่แล้วให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การจัดโครงการเพาะพันธ์เนื้อเยื่อกล้วยไม้เอื้องแซะ เอื้องเก้ากิ่วแม่สะเรียง ดอกเอื้องฟ้ามุ่ย ดอกเอื้องคำ ฯลฯ ที่เป็นกล้วยไม้ที่ใกล้จะหมดไปจากแหล่งธรรมชาติ เพื่อนำมาประกอบกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น สวนรุกขชาติห้วยชมพู เป็นต้อ

(๔.๑) โรงแรม/ เกสท์เฮ้าส์

อำเภอแม่สะเรียงมีโรงแรม/ เกสท์เฮ้าส์แยกเป็น

- ได้รับใบอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๑๒ แห่ง
- อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๔ แห่ง
- สถานบริการที่ได้รับใบอนุญาต จำนวน ๓ แห่ง
- ราคาที่พักมีตั้งแต่คืนละ ๑๕๐ บาทจนถึงคืนละ ๑,๒๐๐ บาท

(๔.๒) แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอำเภอแม่สะเรียง

๑) วัดกิตติวงศ์

ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่สะเรียง เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่พระครูกิตตินำมาจากวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่ และยังมีพระคัมภีร์โบราณค้นพบในถ้ำผาแดงริมฝั่งแม่น้ำสาละวินเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ จารึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของล้านนากับพม่า

๒) วัดจองสูง

ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง เป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๑ เดิมเป็นสำนักสงฆ์มีเจ้าอาวาสเป็นไทยใหญ่เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๑ ถูกไฟไหม้ และได้บูรณะขึ้นใหม่เป็นวัดจองสูงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๙ ภายในวัดมีเจดีย์ทรงมอญเก่าแก่อายุกว่า ๑๐๐ ปี อยู่ ๓ องค์ เจดีย์องค์ด้านตะวันตกสร้างเมื่อต้นรัชกาลที่ ๖ เจดีย์องค์กลางสร้างเมื่อใดไม่ปรากฏ เชื่อกันว่าเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุ ส่วนเจดีย์องค์ด้านตะวันออกเป็นเจดีย์ ๗ ยอด

๓) วัดศรีบุญเรือง

ตั้งอยู่ติดกับวัดจองสูงเป็นอีกวัดหนึ่งที่มีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่ โบสถ์รูปทรงพม่าซึ่งฉลุลวดลายงดงาม

๔) วัดแสนทอง

ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง มีสิ่งที่สำคัญคือพระแสนทองพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ อันเป็นศิลปะสมัยเชียงแสนที่เก่าแก่และงดงามมากองค์หนึ่ง และที่วัดแสนทองนี้ยังประดิษฐานพระพุทธสิหิงค์ ชาวบ้านเรียกว่า "พระเพชร" หรือ "พระสิงห์หนึ่ง" อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองแต่อดีต ผู้สนใจสามารถติดต่อกับพระภิกษุภายในวัดเพื่อขอชมได้

๕) วัดจอมทอง

ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอแม่สะเรียง ๑ กม. ตามเส้นทางสายแม่สะเรียง-สบเมย แยกทางซ้ายมือบริเวณสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นทางลูกรังขึ้นภูเขา วัดนี้มีจุดเด่นที่พระพุทธรูปขนาดใหญ่ซึ่งประดิษฐานอยู่บนยอดเขาและบนลานพระพุทธรูปนี้ สามารถชมทิวทัศน์อัดสวยงามของอำเภอ แม่สะเรียงได้ โดยเฉพาะบรรยากาศยามพระอาทิตย์ตกในช่วงเย็น

๖) ทุ่งบัวตอง ดอยแม่เหาะ

ดอยแม่เหาะ ห่างจากอำเภอแม่สะเรียงประมาณ ๑๖ กม. อยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘ ตรงหลักกม.ที่ ๘๔ เขตตำบลแม่เหาะเป็นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดแม่ฮ่องสอนริมทางในช่วงนี้มีภูมิประเทศที่งดงามของภูเขาและทุ่งดอกบัวตองที่ตระการตา และเบ่งบานสะพรั่งในเดือนตุลาคม - ธันวาคม

๗) พระธาตุจอมมอญ

อยู่ที่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านกาศ เป็นปูชนียสถานที่มีลักษณะเป็นเจดีย์เก่าแก่ ถือกันว่าเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานและมีงานฉลองในเดือนกรกฎาคมของทุกปี

๘) อุทยานแห่งชาติสาละวิน

ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับพม่า มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่ดินป่าแม่ยวมฝั่งขวาและป่าสาละวิน ในท้องที่ตำบลเสาหิน ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง และตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย มีพื้นที่ประมาณ ๗๒๑.๕๒ ตารางกม. หรือ ๔๕๐,๙๕๐ ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ การเดินทาง มีรถโดยสารสายอำเภอแม่สะเรียง - บ้านสามแลบ บริการหรือสามารถเช่ารถจากอำเภอแม่สะเรียงไปยังบ้านแม่สามแลบ ระยะทางประมาณ ๔๖ กม. จากนั้นจะต้องล่องเรือจากบ้านแม่สามแลบไปตามแม่น้ำสาละวิน ใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงโดยจะมีเรือของชาวบ้านมาบริการคิดในราคาเหมาลำจากที่ทำการอุทยาน ฯ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของลำน้ำสาละวินและฝั่งพม่าได้กว้างไกล

๙) วัดถ้ำเง้าหรือวัดถ้ำพระ

อยู่ที่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านกาศ ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่ ระยะทางห่างจากอำเภอประมาณ ๔ กม.

๑๐) บ้านกะเหรี่ยงพะมอลอ

อยู่ที่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านกาศ ห่างจากอำเภอประมาณ ๓ กม. เป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงโดยแท้จริง ที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมการทอผ้ากระเหรี่ยงที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

๑๑) สวนรุกขชาติห้วยชมพู

อยู่ที่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านกาศ ห่างจากอำเภอประมาณ ๓ กม. สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ แม่สะเรียง ได้ส่งเสริมให้ สวนรุกขชาติห้วยชมพู เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (ป่าในเมือง) และเป็นที่ชื่นชอบในการจัดงานวิวาห์ในช่วงเดือน พฤศจิกายน – พฤษภาคม

๕) <u>ด้านสังคม</u>

- ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง มีสถานบริการการตามกฎหมาย ๐ แห่ง
- ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง มีโรงแรมที่พักที่ได้รับอนุญาต จำนวน ๑๒ แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการขออนุญาต ๑๔ ราย
- จำนวนร้านอาหารที่มีหลากหลาย ทั้งอาหารพื้นเมือง อาหารไทยสากล ตลอดจนลูกจ้างภายในร้านสามารถรองรับการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

๖) <u>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u>

(๑) แหล่งน้ำ หรือระบบชลประทาน

- การผลิตไฟฟ้า มีจำนวน ๑ แห่ง คือ โรงไฟฟ้าพลังน้ำแม่สะเรียง

(๒) ป่าไม้

- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยวมฝั่งซ้าย
- พื้นที่ป่าอนุรักษ์
- พื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีแม่ปายฝั่งขวา

๗) ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

(๑) หน่วยงานรักษาความสงบเรียบร้อยและกองกำลังในพื้นที่

- กรมทหารพรานที่ ๓๖
- กองร้อย ตชด. ๓๓๗
- สถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียง
- สถานีตำรวจภูธรท่าตาฝั่ง
- สถานีตำรวจภูธรเสาหิน
- ด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สะเรียง
- กองร้อย อ.ส. อ.แม่สะเรียง ที่ ๓

(๒) ปัญหาความมั่นคง

- ปัญหาด้านยาเสพติด เนื่องจากภูมิศาสตร์ของอำเภอแม่สะเรียง เป็นอำเภอที่ติดกับประเทศพม่าและภูเขาสูงชัน ทำให้การขนย้ายยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาในพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนได้ง่าย ยาเสพติดที่มีการจับกุมได้ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง เช่น กัญชา เฮโรอีน ยาบ้า แต่ก็ไม่พบการขนย้ายยาเสพติดเป็นจำนวนมาก เพราะด้วยภูมิประเทศที่มีทางออกทางเข้าเส้นทางเดียว ง่ายต่อการถูกจับกุม จึงทำให้ปัญหายาเสพติดไม่มีความรุนแรงหากเทียบกับพื้นที่ชายแดนในจังหวัดอื่นๆ
- ปัญหาอาชญากรรม และการโจรกรรมปัญหาการลักเล็กขโมยน้อยในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียงมีน้อย สถิติการจับกุมด้านอาชญากรรม และการโจรกรรมในพื้นที่เกิดจากการอยากรู้ อยากลองทำของกลุ่มวัยรุ่นมากกว่า

๘) ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

ในพื้นที่ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่าเป็นจุดช่องทางอนุมัติศุลกากรศักยภาพที่จะพัฒนาเปิดจุดค้าขายชายแดนได้ แต่ต้องพัฒนาเส้นทางคมนาคม เพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในการค้าขายชายแดน

๙) ข้อมูลรายได้ครัวเรือนอำเภอแม่สะเรียง

๙.๑ อำเภอแม่สะเรียง มีครัวเรือนเป้าหมายตกเกณฑ์ จปฐ. ปี ๒๕๖๑ ด้านรายได้ (ครัวเรือนที่สามารถพัฒนาได้) จำนวน ๑๙๕ ครัวเรือน ประกอบด้วย

๑) ตำบลบ้านกาศ จำนวน ๔ ครัวเรือน
๒) ตำบลแม่สะเรียง จำนวน ๑๔ ครัวเรือน
๓) ตำบลแม่คง จำนวน ๓๓ ครัวเรือน
๔) ตำบลแม่เหาะ จำนวน ๔๕ ครัวเรือน
๕) ตำบลแม่ยวม จำนวน ๓๑ ครัวเรือน
๖) ตำบลเสาหิน จำนวน ๓๐ ครัวเรือน
๗) ตำบลป่าแป๋ จำนวน ๓๘ ครัวเรือน

๙.๒ สรุปข้อมูล จปฐ. และ กชช. ๒ค ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๒

๙.๒.๑ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

จำนวนพื้นที่และครัวเรือนเป้าหมาย

อปท. (ตำบล)	หมู่บ้าน	ครัวเรือน
๗ ตำบล ๑ เทศบาล	๗๗	๑๒,๗๕๗

จำนวนพื้นที่ ครัวเรือน และประชากร
พื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๗ ตำบล ๑ เทศบาล ๗๗ หมู่บ้าน
จำนวนประชากรทั้งหมด ๓๖,๓๓๖ คน
แยกเป็น เพศชาย จำนวน ๑๘,๒๒๕ คน
เพศหญิง จำนวน ๑๘,๑๑๑ คน
ตำบลที่มีประชากรมากที่สุด คือ ตำบลแม่ยวม
ตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ ตำบลเสาหิน

ผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๒

ที่	ตำบล/เทศบาล	จำนวนพื้นที่และครัวเรือนเป้าหมาย		ผลการดำเนินงาน จปฐ. (เล่ม)	
		หมู่บ้าน	ครัวเรือน	จัดเก็บข้อมูล	บันทึกข้อมูล
๑	อบต.แม่ยวม	๑๓	๒,๗๘๘	๒,๖๙๒	๒,๖๙๒
๒	อบต.บ้านกาศ	๑๓	๒,๑๘๘	๒,๑๑๘	๒,๑๑๘
๓	อบต.แม่เหาะ	๑๓	๒,๑๑๘	๒,๑๐๗	๒,๑๐๗
๔	ทต.เมืองยวมใต้	๘	๑,๘๘๑	๒,๐๔๓	๒,๐๔๓
๕	อบต.ป่าแป๋	๑๒	๑,๒๗๖	๑,๒๔๙	๑,๒๔๙
๖	อบต.แม่คง	๑๑	๑,๐๑๙	๑,๐๕๒	๑,๐๕๒
๗	อบต.เสาหิน	๖	๕๒๗	๕๖๕	๕๖๕
๘	ทต.แม่สะเรียง	๙ ชุมชน	๙๕๒	๙๓๑	๙๓๑
รวม		**๗๗**	**๑๒,๗๔๙**	**๑๒,๗๕๗**	**๑๒,๗๕๗**

จำนวนครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้เฉลี่ย (๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี)

ที่	พื้นที่	จำนวนครัวเรือนที่สำรวจ	ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
			จำนวน (คร.)	ร้อยละ	จำนวน (คร.)	ร้อยละ
๑	อบต.แม่ยวม	๒,๐๔๓	๒,๐๓๖	๙๙.๖๕	๗	๐.๓๔
๒	อบต.บ้านกาศ	๒,๑๑๘	๒,๑๑๐	๙๙.๖๒	๘	๐.๓๗
๓	อบต.แม่เหาะ	๒,๑๐๗	๒,๐๔๔	๙๗.๐๐	๖๓	๒.๙๙
๔	ทต.แม่สะเรียง	๒,๖๙๒	๒,๖๘๘	๙๙.๘๕	๔	๐.๑๔
๕	อบต.ป่าแป๋	๑,๐๕๒	๑,๐๐๗	๙๕.๗๒	๔๕	๔.๒๗
๖	อบต.แม่คง	๑,๒๔๙	๑,๒๓๔	๙๘.๗๙	๑๕	๑.๒๐
๗	อบต.เสาหิน	๕๖๕	๕๔๙	๙๗.๑๖	๑๖	๒.๘๓
๘	ทต.เมืองยวมใต้	๙๓๑	๙๐๑	๙๖.๗๗	๓๐	๓.๒๒
รวม		**๑๒,๗๕๗**	**๑๒,๕๖๙**	**๙๘.๕๒**	**๑๘๘**	**๑.๔๗**

๙.๒.๒ ข้อมูล กชช. ๒ค

จำนวนที่สำรวจ จำนวน ๗๖ หมู่บ้าน

ระดับการพัฒนา หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา อันดับ ๑ จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน
หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา อันดับ ๒ จำนวน ๔๑ หมู่บ้าน
หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา อันดับ ๓ จำนวน ๒๓ หมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านตามระดับการพัฒนา ปี ๒๕๖๒ ระดับอำเภอ

พื้นที่	หมู่บ้านทั้งหมด	เร่งรัดฯ อันดับ ๑		เร่งรัดฯ อันดับ ๒		เร่งรัดฯ อันดับ ๓	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำบลบ้านกาศ	๑๓	๐	๐.๐๐	๗	๕๓.๘๕	๖	๔๖.๑๕
ตำบลแม่สะเรียง	๘	๐	๐.๐๐	๘	๑๐๐.๐๐	๐	๐.๐๐
ตำบลแม่คง	๑๑	๕	๔๕.๔๕	๓	๒๗.๒๗	๓	๒๗.๒๗
ตำบลแม่เหาะ	๑๓	๒	๑๕.๓๘	๙	๖๙.๒๓	๒	๑๕.๓๘
ตำบลแม่ยวม	๑๓	๐	๐.๐๐	๔	๓๐.๗๗	๙	๖๙.๒๓
ตำบลเสาหิน	๖	๑	๑๖.๖๗	๔	๖๖.๖๗	๑	๑๖.๖๗
ตำบลป่าแป๋	๑๒	๔	๓๓.๓๓	๖	๕๐.๐๐	๒	๑๖.๖๗
รวม	**๗๖**	**๑๒**	**๑๕.๗๙**	**๔๑**	**๕๓.๙๕**	**๒๓**	**๓๐.๒๖**

หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ ๑ ปี ๒๕๖๒ ระดับอำเภอ

ตำบลแม่คง	หมู่ ๕ บ้านแม่ก๋อน หมู่ ๖ บ้านกองสุม หมู่ ๗ บ้านอู่หลู่ หมู่ ๘ บ้านจอท่า หมู่ ๙ บ้านจอสิเดอร์
ตำบลแม่เหาะ	หมู่ ๒ บ้านแม่ริดหลวง หมู่ ๗ บ้านดงหลวง
ตำบลเสาหิน	หมู่ ๓ บ้านแม่สอง
ตำบลป่าแป๋	หมู่ ๔ บ้านช่างหม้อ หมู่ ๕ บ้านห้วยเดื่อ หมู่ ๑๐ บ้านห้วยงู หมู่ ๑๒ บ้านแม่อุมป๊อก

หมายเหตุ ข้อมูลของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สะเรียง จะมีการปรับปรุงทุก ๒ ปี

๑.๔ วิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

๑. วิสัยทัศน์

“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”

๒. เป้าประสงค์รวม (Objective)

๒.๑ สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ เกษตรปลอดภัย และการค้าชายแดน

๒.๒ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐและพลังงานทดแทน

๒.๓ เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประเพณีวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย	**เป้าประสงค์ที่ ๑** พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	**ตัวชี้วัดที่ ๑ :** ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนแหล่งท่องเที่ยว	กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมให้เป็น **“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ”** กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลยุทธ์ที่ ๑.๓ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานปลอดภัยและส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี กลยุทธ์ที่ ๑.๔ พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ ๑.๕ ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย วนเกษตร เพื่อการท่องเที่ยวชุมชน กลยุทธ์ที่ ๑.๖ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย(ต่อ)	**เป้าประสงค์ที่ ๒** เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว	**ตัวชี้วัดที่ ๒ :** จำนวนโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนา	กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
	เป้าประสงค์ที่ ๓ ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOPและวิสาหกิจชุมชน	**ตัวชี้วัดที่ ๓:** ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน	กลยุทธ์ที่ ๓.๑ ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมใหม่ ให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า กลยุทธ์ที่ ๓.๒ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน	**เป้าประสงค์ที่ ๑:** การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น	**ตัวชี้วัดที่ ๑.๑:** ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน	กลยุทธ์ที่ ๑.๑ พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่ประเทศเมียนมา, กลุ่ม ASEAN และกลุ่ม BIMSTEC กลยุทธ์ที่ ๑.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นด่านถาวร กลยุทธ์ที่ ๑.๓ ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน กลยุทธ์ที่ ๑.๔ ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรม และเปิดประตูสู่ตะวันตก กลยุทธ์ที่ ๑.๕ ส่งเสริมการค้าตลาดชุมชน ผลผลิตและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัย
		ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ :จำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการและนักลงทุน	
	เป้าประสงค์ที่ ๒ ส่งเสริมพัฒนาสนับสนุนผลิตภัณฑ์และผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้	**ตัวชี้วัดที่ ๒ :** ปริมาณร้อยละของรายได้ของผู้ประกอบการที่ได้รับเพิ่มขึ้น	กลยุทธ์ ๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนา ยกระดับผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และมาตรฐาน เพื่อสามารถแข่งขันได้ กลยุทธ์ ๒.๒ พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต	**เป้าประสงค์ที่ ๑** ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ลดน้อยลง	**ตัวชี้วัดที่ ๑.๑:** ครัวเรือนที่ยากจนพัฒนาได้คงเหลือร้อยละ .	กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิตทางการเกษตรและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐาน กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ส่งเสริมให้ประชาชนมีไฟฟ้า และน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค
		ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ	
	เป้าประสงค์ที่ ๒ เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	**ตัวชี้วัดที่ ๒.๑:** ร้อยละของผู้เรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๒.๑ : พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กลยุทธ์ที่ ๒.๒ : เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน กลยุทธ์ที่ ๒.๓ : พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย กลยุทธ์ที่ ๒.๔: เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานให้กับนักเรียน นักศึกษา และเยาวชน
		ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ : อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับเพิ่มขึ้น	
		ตัวชี้วัดที่ ๒.๓: อัตราการมีงานทำของนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้ว	
		ตัวชี้วัดที่ ๒.๔: ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคนอายุ ๑๖-๖๐ ปี เต็ม อ่านออก/เขียนได้	
	เป้าประสงค์ที่ ๓ ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง	**ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ :** อัตราการตายของทารกต่อการเกิดมีชีพ	กลยุทธ์ที่ ๓.๑ พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ ๓.๒ พัฒนาระบบสวัสดิการ การบริการภาครัฐ และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง กลยุทธ์ที่ ๓.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
		ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ : จำนวนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการเพิ่มขึ้น	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต	**เป้าประสงค์ที่ ๔** การสืบทอดศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	**ตัวชี้วัดที่ ๔ :** จำนวนกิจกรรมการสืบทอดทางศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์	กลยุทธ์ที่ ๔ : ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์
	เป้าประสงค์ที่ ๕. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่อย่างทั่วถึง	**ตัวชี้วัดที่ ๕ :** จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง	กลยุทธ์ที่ ๕ : ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย
	เป้าประสงค์ ที่ ๖. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	**ตัวชี้วัดที่ ๖ :** ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	**กลยุทธ์ที่ ๖ :** พัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	**เป้าประสงค์ :** เพิ่มความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ	**ตัวชี้วัดที่ ๑ :** จำนวนพื้นที่ป่าไม่ถูกบุกรุกทำลายเพิ่มมากขึ้น	**กลยุทธ์ที่ ๑** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าสร้างรายได้ พัฒนา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ **กลยุทธ์ที่ ๒** ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม
		ตัวชี้วัดที่ ๒: ร้อยละของจำนวนวันที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเฉลี่ยรายวันอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
		ตัวชี้วัดที่ ๓: จำนวนการเกิดจุดพิกัดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัด	**กลยุทธ์ที่ ๓** การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตราย **กลยุทธ์ที่ ๔** การจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ **กลยุทธ์ที่ ๕** ส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชเชิงวนเกษตรและให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้
		ตัวชี้วัดที่ ๔: ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะ	
		ตัวชี้วัดที่๕: ระดับความสำเร็จของการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรลุ่มน้ำ	
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน	**เป้าประสงค์ที่ ๑** ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม	**ตัวชี้วัดที่๑:** จำนวนกิจกรรมการจัดงานเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์	**กลยุทธ์ที่ ๑ :** การปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์
	เป้าประสงค์ที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยยาเสพติด	**ตัวชี้วัดที่ ๒:** ร้อยละของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด	**กลยุทธ์ที่ ๒ :** ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
	เป้าประสงค์ที่ ๓ สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	**ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ :** ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี	**กลยุทธ์ที่ ๓ :** เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
		ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ : จำนวนผู้หลบหนีเข้าเมือง และแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลดลง	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	<u>เป้าประสงค์ที่ ๔</u> ผลกระทบจากสาธารณภัยลดลง	**<u>ตัวชี้วัดที่ ๔</u>** :ร้อยละของชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเครือข่ายเตือนภัย	**<u>กลยุทธ์ที่ ๔ :</u>** การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน
<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๕ :</u> การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน(ต่อ)	**<u>เป้าประสงค์ที่ ๕</u>** หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้	**<u>ตัวชี้วัดที่ ๕</u>** : จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	**<u>กลยุทธ์ที่ ๕</u>** ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน